

ЕКОЛОГО-АУДИТОРСЬКІ АСПЕКТИ ТОВ «УКРАЇНСЬКИЙ РИСОВИЙ ЕЛЕВАТОР»

Постановка проблеми. Особливості екологічного аудитування як напрямку діяльності в ринкових умовах господарювання зумовлені передусім здійсненням цієї діяльності на межі інших сфер або напрямків: екологічних, природоохоронних, інвестиційних, господарських тощо. Він спрямований на збалансування загальнодержавної екологічної політики з політикою товаровиробника, що забезпечує конкурентоспроможність його продукції і захист навколишнього природного середовища, тобто погодження макро- і мікрорівнів екологічної безпеки життя людини.

Агропромисловий комплекс визначає соціально-економічний розвиток країни, забезпеченість продуктами харчування населення та їх рівень життя. Він є складовою національного господарства та виступає єдиною цілісною виробничо-економічною системою.

Нині головним завданням державної аграрної політики є трансформація та оптимізація з урахуванням сучасних ринкових умов та світових тенденцій. Одним із засобів, які сприятимуть його вирішенню, є екологічний аудит.

Аналіз останніх публікацій та досліджень. Актуальність і доречність екологічного аудитування доведена у багатьох сучасних наукових роботах і викликає сумнівів. В Україні формується правова база екологічного аудиту [4], розробляються теоретико-методичні засади [1-3, 5-7 та ін.]. Прикладні ж аспекти потребують уточнення в залежності від специфіки об'єкта.

Мета і завдання. Метою дослідження є проведення еколого-аудиторського дослідження підприємства ТОВ «Український рисовий елеватор». Для досягнення поставленої мети вирішено такі завдання: 1) прийнято теоретико-методичні засади дослідження; 2) запропоновано алгоритм реалізації еколого-аудиторського дослідження на підприємстві ТОВ «Український рисовий елеватор»; 3) проведено еколого-аудиторське

дослідження на підприємстві ТОВ «Український рисовий елеватор»;
4) складено звіт щодо проведених досліджень.

Об'єкт дослідження – ТОВ «Український рисовий елеватор». *Предмет* – еколого-аудиторські аспекти ТОВ «Український рисовий елеватор».

Виклад основного матеріалу дослідження. Під екологічним аудитом ми розуміємо документально оформлений, незалежний процес перевірки об'єкта на відповідність його діяльності чинному природоохоронному законодавству з передачею результатів замовнику.

Алгоритм еколого-аудиторського дослідження на підприємстві ТОВ «Український рисовий елеватор»:

- 1) перевірка всієї документації на відповідність її чинному екологічному законодавству;
- 2) перевірка технологічного процесу підприємства на предмет екобезпеки;
- 3) перевірка безпеки праці робітників на об'єкті;
- 4) оцінювання системи екологічного менеджменту;
- 5) проведення ряду лабораторних досліджень;
- 6) надання висновку за результатами екологічного аудиту.

За результатами еколого-аудиторського дослідження ТОВ «Український рисовий елеватор» складено звіт, основні його позиції якого можна звести до наступного.

ТОВ «Український рисовий елеватор» викидає в атмосферне повітря 7,832431713 т/рік забруднюючих речовин стаціонарними джерелами, а саме: недиференційований за складом пил; діоксид сірки; заліза оксид (у перерахунку на залізо); манган та його сполуки (у перерахунку на марганець); кремнію діоксид аморфний; титану діоксид; вуглецю оксид; марганець і його сполуки (у перерахунку на діоксид марганцю); бензин (нафтовий, малосірчистий у перерахунку на вуглець); вуглеводні насичені C₁₂-C₁₉ (розчинник РПК-26611 і ін.) у перерахунку на сумарний органічний вуглець. «Парникові гази»: вуглецю діоксид; азоту діоксид.

Від пересувних джерел надходить кадмію оксид (у перерахунку на кадмій); міді оксид (у перерахунку на мідь); нікель металічний; свинець і його неорганічні сполуки (у перерахунку на свинець); хром шестивалентний (у перерахунку на триоксид хрому); цинку оксид (у перерахунку на цинк); азоту діоксид; сажа; селену діоксид (у перерахунку на селен); ангідрид сірчистий; вуглецю оксид; вуглеводні насичені C₁₂-C₁₉ (розчинник РПК-26611 і ін.) у перерахунку на сумарний органічний вуглець.

На підприємстві не використовується вода в технологічному процесі, а тільки на господарсько-побутові процеси, стічні води надходять до каналізаційної ями. ТОВ «Український рисовий елеватор» має договір про надання послуг підприємством, яке щоквартально здійснює викачку води із каналізаційної ями.

Чиста вода надходить із місцевої системи водопостачання. Для отримання води елеватор має дозвіл на спеціальне водокористування з розробленими нормами водокористування на період трьох років.

Токсична обробка матеріалів відсутня.

Зазначимо, що: а) недоліки, які було виявлено під час дослідження, було ліквідовано ще до його закінчення; б) документація оформлена згідно чинного законодавства; в) ряд лабораторних досліджень, які було проведено під час екологічного аудиту, показали, що:

- усі викиди до атмосферного повітря не перевищують гранично допустимих норм стосовно об'єктів другого класу небезпеки;
- тверді побутові відходи утилізуються згідно чинного договору;
- спеціальне водокористування для об'єкта розроблене. Підприємство не виходить за норми розроблених нормативів.
- санітарно-захисна зона відповідає вимогам Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів;
- масова концентрація забруднюючих речовин знаходиться в межі санітарно-захисної зони та не шкодить населенню населеного пункту – це підтверджує розрахунок розсіювання.

Висновки. ТОВ «Український рисовий елеватор» станом на час дослідження відповідає екологічним нормам, встановленим для об'єктів другого класу небезпеки.

Еколого-аудиторські дослідження є ефективним засобом забезпечення екологічної безпеки як на рівні окремо взятого підприємства, у т.ч. ТОВ «Український рисовий елеватор», так і держави в цілому.

Список літератури

1. Басанцов І.В. Екологічний аудит в Україні: актуальність, проблемні питання та напрями удосконалення / І.В. Басанцов. - К., 2010. - С. 38-46.

2. Охременко І.В. Особливості реалізації геоecологічного аудиту / І.В. Охременко // Науковий часопис Нац. пед. ун-ту ім. М.П. Драгоманова. Серія №4 «Географія і сучасність». - К.: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2009. - Вип.10(20). - С.50-53.

3. Охременко І.В. Теоретико-методичні аспекти екологічного аудиту острівних територій (на прикладі острова Білогрудів) / І.В. Охременко // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Географічні науки. - Вип. 6. - Херсон, 2017. - С. 160-163.

4. Про екологічний аудит: Закон України від 24.06.2004р. № 1862-IV / Верховна Рада України. [Електронний ресурс] - Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1862-15>

5. Левандівський О.Т. Механізм формування екологічного аудиту в Україні / О.Т. Левандівський // Економіка АПК. - К., 2010. - №7. - С. 71-74.

6. Новак У.П. Роль екологічного аудиту в контексті інтеграції України до світової організації торгівлі / У.П. Новак // Науковий вісник НЛТУ України. 2008. - С. 38-43. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://nltu.edu.ua/nv/Archive/2008/18_5/38_Nowak_18_5.pdf

7. Шевчук В.Я. Екологічний аудит / В.Я. Шевчук, Ю.М. Саталкін, В.М. Навроцький. - К.: Вища школа, 2000. - 347 с.